

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**14 Nisan 2020
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

14 Nisan 2020 Salı

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUNLAR

7228 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesinin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimini Türkiye'de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7229 Transit ve Ulaştırma İş Birliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7230 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7231 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7232 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim Öğretim Alanında İş Birliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7233 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7234 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7235 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisinin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7236 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7237 Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşme (COTIF) Hakkında Kısmi Revizyonun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7238 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Tebdiline İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7239 Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7240 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7241 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Veri Paylaşımına İlişkin İş Birliği Uygulama Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 59)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hükmünden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair 28/1/2002 Tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2399)

— Artvin İli, Yusufeli İlçesi, Tekkale, Irmakyanı, Meşecik ve Yeniköy Köyleri Halkının, Yusufeli Barajı ve Hidroelektrik Santrali Projesinin Yapımı Nedeniyle Bazı Yerlere Nakli ve Yerleştirilmesine Dair Karar (Karar Sayısı: 2400)

— Kars İli, Sarıkamış İlçesi, Karakurt Köyü Halkının, Karakurt Barajı Projesinin Yapımı Nedeniyle Bazı Yere Nakli ve Yerleştirilmesine Dair Karar (Karar Sayısı: 2401)

— Konya İli, Karatay İlçesi, Aziziye Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2402)

— Şanlıurfa İli, Eyyübiye İlçesi Sınırları İçerisinde Yer Alan Bazı Taşınmazların, Balıklıgöl-Eyyüp Peygamber Makamı Arası Kültür Turizm Yolu Projesi Kapsamında Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2403)

— Yurt Dışında Organize Sanayi Bölgesi Kurulması, İşletilmesi ve Bu Kapsamdaki Desteklere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2404)

— Bursa İlinde Yapılacak Olan Yeni Nesil Yüksek Basınçlı Benzinli Enjektör Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2/8/2018 Tarihli ve 11 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 2405)

— Rize İli, Çayeli İlçesine Doğal Gaz Ulaştırılabilmesi İçin İhtiyaç Duyulan RMA Şehir Giriş İstasyonunun Yapımı Amacıyla, Yaka Mahallesi Sınırları İçerisindeki Taşınmazın Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2406)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2020/127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139)

YÖNETMELİKLER

— Askerî Yargıtay, Askerî Yargıtay Başsavcılığı Sıkıyönetim Komutanlıkları Askerî Mahkemeleri ve Askerî Savcılıklarında Görevlendirilen Hâkim, Cumhuriyet Savcı ve Yardımcılarının Not ve Sicillerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

— Isı Sayaçları Muayene Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Tanıma ve Denklik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2020/5)

— İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2020/7)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 26/2/2020 Tarihli ve 2015/3324 Başvuru Numaralı Kararı

Tarımda biyolojik mücadeleye darbe

BİOTED Başkanı Ahmet Özgür Ateş, son haftalarda bazı tarımsal faaliyetlerin yürütülmesinde sıkıntılar ortaya çıkmaya başladığını belirterek “Bunun nedeni COVID-19 önlemleri kapsamında canlı hayvan tanımına uyan biyolojik mücadele etmeni (BME) sınıfına giren ürünlerin ithalatının yasaklanması” dedi.

14 Nisan 2020

Mehmet KARA

ANTALYA - Koronavirüs salgınıyla mücadele kapsamında alınan canlı hayvan ithalatı yasağı, faydalı böcek kullanılan tarımsal faaliyetleri zora soktu. Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Ürünleri Üreticileri ve Tedarikçileri Derneği (BİOTED) Başkanı Ahmet Özgür Ateş, son haftalarda bazı tarımsal faaliyetlerin yürütülmesinde sıkıntılar ortaya çıkmaya başladığını belirterek “Bunun nedeni COVID-19 önlemleri kapsamında canlı hayvan tanımına uyan biyolojik mücadele etmeni (BME) sınıfına giren ürünlerin ithalatının yasaklanması” dedi.

Tüm dünyada serbest bizde yasak

16 Mart 2020 tarihi itibarıyla ithalatı yasaklanan ürünlerin BME sınıfına giren faydalı böcekler ile nematodlardan oluştuğunu anlatan Ateş “Oysa ülkemizde bitki koruma ürünü olarak ruhsatlandırılan bu ürün grubu şu anda tüm dünyada Covid-19 sürecinde bile üretilip ticarete konu ediliyor, ithalatı da ihracatı da serbestçe yapılıyor. Söz konusu ürünlerin ithalatının yeniden başlatılması için girişimlerde bulunduk. Gerekli adımların atılması talebiyle Tarım Bakanlığı'na başvurduk” diye konuştu.

Nematod ile verimli ve sağlıklı üretim

Antalya Korkuteli'de faaliyet gösteren, Türkiye'nin önde gelen mantar üreticilerinden SMS Ersanlar Ltd. Şti. faydalı böcekler ile faydalı organizmaların ithalatı askıya alınca sıkıntıya düştü. Firma sahibi Sabahattin Ersan “Biyolojik mücadelede kullandığımız endemopatogenik nematod sinek larvalarına hücum edip sinek oluşumunu engelliyor. Bu yolla yüzde 5-7 verim artışı sağladık” dedi.

Ünlü markalara konserve üretiyor

Kimyasal ürün kullanmadıkları için sağlıklı ürünler üretmeyi başardıklarını anlatan Ersan “Ancak şu anda nematod tedarik edemiyoruz. Biz Türkiye'nin en büyük kompost üreticisiyiz. 15 bin metrekarelik alanda, yaklaşık 60 oda ile kültür mantarı üretiyoruz. Türkiye’de Superfresh, Tat, BizimVatan, Güney 2M ve Ece'nin mantar konservelerini fason olarak üretiyoruz” diye konuştu.

Bu böcekler sezon boyu lazım

Kumlucalı çiftçi Hasan Akkın, 10 yıldan bu yana biyolojik mücadele yöntemini kullandığını belirterek “Bu ürünlere sezon başından sezon sonuna kadar ihtiyacımız oluyor. Belli periyodlarla ihtiyacımız olan bu böcekler genellikle yurt dışı menşeli. İhtiyaç duyduğumuz anda tedarik edilebilmeli” dedi. Faydalı böcek tedarikinde sıkıntı yaşanması halinde üreticinin zor durumda kalacağını ifade eden Akkın “Sonuçta et değil ki bu stokla çalışalım. Canlı bir ürün geliyor bize. Uyku halinde yola çıkıyor. Bize gelene kadar canlanıyor. Bir hafta gecikmeyle böcekler tamamen ölebiliyor. Geliş gidip takvimi de önemli. Eğer gümrükte iki üç gün kalırsa çöpe gider. Kimyasal ilaçlar gibi bekleme şansı yok. Bizde şimdi kesim zamanı ve bir şekilde sezonu kurtarabiliriz belki. Ama yayla kesiminde yeni dikim yapacaklar çok sıkıntı yaşayabilir” diye konuştu.

Ateş: Çiftçiler kimyasal ilaca dönmek zorunda kalabilir

BİOTED Başkanı Özgür Ateş, biyolojik mücadele sistemiyle dikim yapıp sezona başlayan bazı üreticilerin zamanında ürün temin edemeyince kimyasal ilaç kullanmak zorunda kaldıklarını da anlattı. Ateş, “Kimyasal uygulamalar özellikle seralarda daha önce kullanılan doğal düşmanlara zarar vermiştir. Üyelerimizin müşterilerle yaptığı sözleşmeler de sıkıntılı bir sürece girmiştir. Yeni başlayacak sezon için sözleşmeler de yapılamamıştır. Sürecin devam etmesi durumunda zarara uğramaya devam edecektir.

Prof. Dr. Karaca: Faydalı böcek kaliteyi de verimi de artırır

Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İsmail Karaca, kaliteli ve sağlıklı meyve ve sebze üretiminde yararlı böcek ve nematodların da önemli bir role sahip olduklarını söyledi. Karaca “Zararlılara karşı mücadelede kullanılan bu etmenler olmazsa sağlıklı ve kaliteli ürün elde edilemeyeceği gibi verimde de kayıplar yaşanır. Bu nedenle faydalı böcek ve nematod ithalatı yasağı kaldırılmalı” dedi.

Son çeyrekte ‘nakit’ sıkışacak

Ekonomi yönetimi aldığı tedbirlerle virüs salgınının hasarını azaltmaya alışıyor. Ancak işletmelerin yılın son çeyreğine ertelenen KDV ve muhtasarlارının, cari dönem ödemeleriyle aynı zamana gelmesi nakit sıkışıklığına yol açacak.

ANKARA - Koronavirüs salgınının işletmelere getirdiği mali yükümlülüğü hafifletmek amacıyla alınan önlemler kısmi rahatlatma sağladı. Ancak salgının kısa vadede kontrol altına alınması mümkün görünmediği için ekonomi yönetiminin yükümlülükler yönüyle yeni tedbirler almasının şart olduğu ifade ediliyor. Bu yılın ekim, kasım ve aralık aylarına ertelenen KDV ve muhtasarlارın, cari dönem ödemeleriyle birleşmesinin yeni nakit sıkışıklığına yol açacağı vurgulanıyor.

İki hafta içinde hem beyan hem ödeme yapmak gerekiyor

Tüm mükellefler için daha önce alınan karar doğrultusunda, 1-31 Mart tarihleri arasında beyan edilerek ödenmesi gereken gelir vergisi 30 Nisan’a uzatıldı. Bu durumda işletmelerin iki hafta içinde hem beyan vermesi hem de ödeme yapması gerekiyor. şubat, mart ve nisan aylarına ilişkin KDV beyannameleri ise 27 Temmuz 2020’ye ertelenirken, bunların ödemeleri, ekim, kasım ve aralık aylarına yayıldı. Nisan, mayıs ve haziran aylarında verilerek ödenmesi gereken muhtasar beyannameleri de aynı şekilde 27 Temmuz’a ertelendi. Muhtasar demeleri de 27 Ekim, 27 Kasım ve 28 Aralık tarihinde yapılacak. Yani 2020 yılının son çeyreğinde cari dönem KDV ve muhtasarlارıyla birlikte, ertelenmiş KDV ve muhtasarın ödemesi yapılacak.

Kısa alışma deneğinde hala belirsiz konular var

Mart ayında başlayan ve toplam 2 milyon sigortalı için planlanan kısa çalışma deneğinde şu ana kadar beklenenin de üstünde bir hızla 700 bin kişi için onay ıktı.

Bu durumdaki mükellefler, beyannamelerini kısa çalışma ödeneği başvurusunda belirttikleri çalışanların bilgileri doğrultusunda düzenleyecekler. Ancak başvurusu değerlendirme aşamasında olan mükellefler için ise durum biraz karışık. Yani beyannameyi tam olarak verdikten sonra başvurunun sonuçlanması halinde nasıl davranacaklarını bilemiyorlar.

Kurumlar vergisi mükellefi de zorda

SGK bildirgesi verme yükümlülüğü ise 24 Nisan'da doluyor. Eğer 10 gün içinde bu yükümlülük ertelenmezse, başvurusu sonuçlanması mümkün görünmeyen bir çok işletme için içinden çıkılması zor bir süreç başlayacak. DÜNYA'ya bilgi veren kaynaklar, gelir verisi beyan yükümlülüğü ertelenmesine rağmen, kurumlar vergisi beyannamelerinde herhangi bir erteleme yapılmadığını belirtirken, kurumlar vergisi mükelleflerinin de zor durumda olduğuna dikkat çekiyorlar.

Geçici vergi beyannamesi için teknik erteleme şart

Güncel Group Yönetim Kurulu Başkanı YMM Yılmaz Sezer, mart ayına ilişkin KDV beyannamelerinin ertelendiğini hatırlatarak, "Mart KDV beyanı verilmeden zaten geçici vergi beyannamesi verilemez, dolayısıyla bu kapsamda olan mükellefler için geçici vergi beyanlarının ertelenmesi kaçınılmaz gözükmektedir" diye konuştu.

Sezer, DÜNYA'ya yaptığı açıklamada, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın mücbir sebep işleminin çok doğru bir uygulama olduğunu ancak bunun tam yeterli olmadığını bildirdi. Hangi firmaların mücbir sebep kapsamına girdiğinin henüz netleşmediğini ve bir çok mükellefin vergi dairesine NACE kodu itirazında bulunduğunu belirten Sezer, genel anlamda bir erteleme olmasa bile mücbir sebep kapsamındaki mükelleflerin, kurumlar vergisi beyannamelerinin de ertelenmesinin yerinde olacağını aktardı. Sezer, tahakkuk tahsilat oranının düşmemesi için ertelemelerin çakışmayacağı ve mükellefin ödeyebileceği vadelere uygun olarak belirlenmesi gerektiğini vurguladı.

Yılın üçte ikisi vergide kayıp yıl olacak

Yeni Ekonomi Danışmanlık A.Ş Kurucu Ortağı Nazmi Karyağdı, şu anda özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde çok ciddi nakit ve tahsilat sıkıntısı yaşandığını belirterek şunları söyledi: "Pek çok işletme vergi ve SGK primlerini ödemek bir yana çalışanlarını ücretsiz izne çıkartıyor, işten çıkarıyor ya da işten çıkarma yapmaksızın kısa çalışma ödeneğine başvurarak üç aylık bir süre kazanmaya çalışıyor. Bize göre bu yılın en aza üçte ikisini vergi gelirleri açısından kayıp yıl olarak kabul etmek zorundayız. KDV oranları indirilmeli, gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri son çeyreğe ertelenmeli, hizmet dışı tüm ödemelerin stopajı yıl sonuna taksitli ertelenmeli, SMMM, YMM ve avukatlık hizmetleri mücbir sebep kapsamına alınmalı, mücbir sebep durumu kredi kartı ve banka hesap hareketlerinden de tespit edilmeli."

Dolar/TL güne 6,78'den başladı

Dünya borsalarının tamamının Paskalya tatilinden döndüğü haftanın ikinci gününde piyasalar yön bulma arayışında. ABD vadeli ve Asya borsaları hafif artıda. Dolar/TL kuru ise 6,78 seviyelerinde.

14 Nisan 2020

Avrupa borsalarının da Paskalya tatilinden dönmesiyle küresel piyasalar, tam kapasiteyle işlemlere başlıyor. Sabah saatlerinde Asya hisse senetleri piyasasında hafif alıcılı bir hava hakim. Dünkü işlemlerin eksiye kapandığı ABD borsalarında ise vadeli bu sabah yüzde 1,5 civarı yükselişte.

Dün Londra ve Frankfurt piyasaları kapalı olduğu için BDDK'nın swap düzenlemesinin etkileri tam anlamıyla gözlemlenemedi. 6,71 seviyelerinde haftaya başlayan dolar/TL kuru dün 6,79'a kadar tırmanmıştı. Bu sabahki işlemlerde ise dolar/TL kurulu 6,78 seviyelerinde seyrediyor. Euro/TL de 7,42 seviyesinden açıldı.

Dolar/TL neden dalgalanıyor?

Hafta sonu BDDK'nın swap piyasasının neredeyse kapatan hamlesinin yanı sıra Türkiye'nin IMF veya bir başka uluslararası finans kurumundan döviz likiditesi hususunda destek alıp almayacağına yönelik haber akışı son günlerde dolar/TL kuruna yön veriyor. Nitekim, IMF Başkanı Georgieva'nın 'Türkiye dahil tüm üyelerle temas halindeyiz' sözleri geçtiğimiz hafta kuru 6,62 seviyelerine kadar çekmişti. Konuya ilişkin son açıklama dün gece Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dan geldi. Erdoğan, "IMF programı başta olmak üzere ülkemizi minnet altına sokacak hiçbir dayatmaya boyun eğmeyeceğiz." dedi.

Dünya Bankası ve IMF Bahar toplantıları başlıyor

Dünya Bankası-IMF Bahar Toplantıları bugün başlıyor. Koronavirüs salgınınin yayılmasının önlenmesi çabaları çerevesinde tarihinde ilk kez sanal olarak gerçekleştirilecek toplantılar, IMF Baş Ekonomisti ve Araştırma Departmanı Müdürü Gina Gopinath'ın sunumunu yapacağı "Dünya Ekonomik Görünümü" raporunun açıklanması (15.30) ile başlayacak.

IMF Başkanı Kristalina Georgieva, IMF İcra Kurulu'nun koronavirüs salgını ile mücadelelerinde yardım için 25 ülkeye borç rahatlatma sağlanmasını onayladığını bildirdi.

Günün Ajandası

- TÜİK tarım ürünleri üretici fiyatları, kümes hayvancılığı ile süt ve süt ürünleri üretimi verilerini açıklayacak (10.00).
- ABD'de ithal fiyatları (15.30), API haftalık petrol stokları (23.30) verileri takip edilecek.

IMF'den, 25 ÷lkeye borç yardımı

IMF Başkanı Kristalina Georgieva, koronavirüs salgınının etkileriyle mücadeleye yardımcı olmak amacıyla, Afet Etkilerinin Sınırlandırılması ve Borcun Hafifletilmesi Fonu kapsamında 25 üye ÷lkeye acil borç yardımı sağlanacağını bildirdi.

14 Nisan 2020

Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, yeni tip koronavirüs salgınının etkileriyle mücadeleye yardımcı olmak amacıyla, Afet Etkilerinin Sınırlandırılması ve Borcun Hafifletilmesi Fonu (CCRT) kapsamında 25 üye ÷lkeye acil borç yardımı sağlanacağını bildirdi.

Konuya ilişkin açıklama yapan Georgieva, söz konusu kararın Yönetim Kurulu tarafından onaylandığını bildirdi.

Georgieva, Fon'un Covid-19 salgınının etkileriyle mücadeleye yardımcı olma çalışmalarının bir parçası olarak, CCRT kapsamında IMF'nin 25 üye ÷lkesine acil borç hizmet yardımı sağlanacağını ifade etti.

En yoksul ve kırılgan ülkelerin IMF borç yükümlülüklerini gelecek 6 ayda karşılaması için hibe sağlanacağını bildiren Georgieva, bunun ülkelere finansal kaynaklarını acil tıbbi ve diğer yardım çalışmalarına yönlendirilmesine yardımcı olacağını aktardı.

500 milyon dolarlık hibe bazlı borç yardımı sağlanabilir

Georgieva, CCRT kapsamında halihazırda 500 milyon dolarlık hibe bazlı borç yardımı sağlanabileceğini kaydetti.

Söz konusu fona İngiltere'nin yakın zamanda 185 milyon dolar, Japonya'nın ise 100 milyon dolarlık katkı sunduğunu hatırlatan Georgieva, Çin ve Hollanda'nın da önemli katkılarda bulunacağını bildirdi.

Georgieva, en yoksul üye ülkelere 2 yıl boyunca ilave borç yardımı sağlanabilmesi amacıyla fonun kaynaklarının artırılmasına yardımcı olmak için diğer bağışçılara da çağrıda bulundu.

Açıklamada, acil borç hizmeti yardımı alacak ülkelerin Afganistan, Benin, Burkina Faso, Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad, Komor Adaları, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Gambiya, Gine, Gine-Bissau, Haiti, Liberya, Madagaskar, Malavi, Mali, Mozambik, Nepal, Nijer, Ruanda, Sao Tome ve Principe, Sierra Leone, Solomon Adaları, Tacikistan, Togo ve Yemen olduğu bildirildi.

İş dünyasından BDDK'ya destek

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Başkanı Mehmet Ali Akben'in bankalara ilettikleri talimatların uygulamasını yakından izleyeceklerini söylemesinin ardından BDDK'ya iş dünyasından destek geldi.

14 Nisan 2020

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, bu tarihi öneme sahip süreçte, kamu bankalarının reel sektörün yanında yer alırken, özel bankaların da taşın altına ellerini koymalarını beklediklerini söyledi.

Avdagiç, "BDDK'dan bankaların swap işlemlerine sınırlama kararı için, BDDK spekülörlere 'TL'den elini çek' mesajı verdi. Bu kararın küresel ölçekte koronavirüsün (COVID-19) oluşturacağı tahribatla ilgili olduğunu da unutmamak gerek. Bu mekanizmanın daha sağlıklı biçimde işleyeceği günlere de yakında kavuşacağımıza inanıyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Avdagiç, bankaların piyasa koşullarında swap imkanlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), üzerinden sağlayabilmesinin mümkün olduğunu belirterek, "Maksadı ihtiyaç değil de spekülasyon olana yurt dışı swap imkanı kapandı. Ekonomi yönetimimiz bu fırsatı değerlendirmelerine müsaade etmeyecektir. BDDK, finansal kuruluşlara 'TL'yi KOBİ'ye ver, yurt dışına verip dolar alma'ypq diyor." şeklinde konuştu.

BDDK Başkanı Akben'in de yurt içinde yapılacak swaplara yönelik herhangi bir kısıtlamanın söz konusu olmadığını kaydeden Avdagiç, "Dolayısıyla ihtiyacı olan için TCMB'den swap imkanı açık, spekülasyon peşinde koşana ise yurt dışından swap işlemleri kapalı." diye konuştu.

"TİM olarak, hem ihracatçılarımız hem de ülkemiz için üretmeye devam ediyoruz"

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle de dünyanın önde gelen ekonomilerinin tümü, ülkelerinde istihdamı ve üretimi korumak adına gerekli tüm tedbirleri hızla açıkladığını belirtti.

Gülle, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan Ekonomik İstikrar Kalkanı paketi ile küresel salgının dünya ekonomisinde sebep olduğu olumsuzlukların Türkiye Ekonomisi'ne yansımalarını bertaraf etmeye yönelik alınan tedbirler ile başlayan süreç iş dünyamıza moral aşıladı. Açıklanan paketin ardından, başta Eximbank olmak üzere, ihracat kredi geri ödemelerinde erteleme ve reeskont kredilerinin azami vadelerinin uzatılması gibi öncü adımlar ve kamu bankalarımızca tüm kredi taksit ve ödemelerinde esneklik sağlanması ve firmaların nakit akışında kolaylık sağlanmasına yönelik önlemler, iş dünyamızın bu süreci yönetilmesi adına moral kaynağı olmuştur.

Eximbank ve kamu bankalarımız gibi, birlik-beraberlik ve dayanışmanın en üst düzeyde olduğu böyle bir dönemde, özel bankalarımızın da bu noktada, reel sektörümüzü desteklemek adına atacakları adımlar, bu sürecin Türkiye Ekonomisi'ne daha da pozitif yansıması adına önemli bir destek sağlayacaktır. Devletimizin ilettiğimiz her soruna anında çözüm ürettiği bir dönemde, özel sektör bankalarımızın da aynı proaktif tutumu göstermesi gerektiğine inanıyoruz. Biz TİM olarak, her zaman elimizi taşın altına koyarak, hem ihracatçılarımız hem de ülkemiz için üretmeye devam ediyoruz. Birlik ve beraberliğe ihtiyacımız olan günlerde özel bankalarımızın da destek verme noktasında gayret göstereceklerine inanıyoruz."

"Bankaların, finansmana ihtiyaç duyan bütün işletmelere desteklerini esirgemeyeceklerine inanıyoruz"

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Başkanı Abdurrahman Kaan ise "Koronavirüs (kovid-19) salgını sürecinin reel sektör üzerindeki en görünür etkilerinden biri muhakkak firmaların likidite ve nakit ihtiyaçlarının artış kaydetmesi olmuştur." açıklamasında bulundu.

Kaan, bu minvalde ekonomi yönetimi tarafından alınan tedbir ve teşvikler çerçevesinde, firmaların nakit akışının korunmasına yönelik çok önemli adımlar atıldığını kaydetti.

Kredi Garanti Fonu'nun kefalet kapasitesinin iki katına çıkarılmasının yanı sıra kamu bankaları öncülüğünde açıklanan İş'e Devam Kredi Desteği, reel sektöre can suyu olduğunu dile getiren Kaan, "Ayrıca Türkiye Bankalar Birliği tarafından, kamu bankalarımızın yanında özel bankaların da katılabileceği, Ekonomik İstikrar Kalkanı Kredi Desteği açıklanmıştı. Konuya ilişkin bizim de beklentimiz, kamu bankalarının sağladığı kolaylıkların yanında, elbette özel bankalarımızın da ellerini taşın altına koymasındır. Zira bu zorlu süreçten ancak kamu ya da özel ayrımı olmaksızın eşgüdümlü çalışarak ve birlikte hareket ederek çıkabiliriz." dedi.

Kaan, bu bağlamda BDDK bankalara göndermiş olduğu talimatları desteklediklerini ve bu süreçte bütün bankaların, başta KOBİ'ler olmak üzere finansmana ihtiyaç duyan bütün işletmelere desteklerini esirgemeyeceklerine inandıklarını belirtti.

"BDDK yaklaşımını doğru buluyoruz"

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, tarihte eşine az rastlanan, kaynağı sağlık olan ama sağlık dünyasının dışına taşarak ekonomi başta olmak üzere birçok alana olumsuzluklar yansıtan bir kriz atmosferinde olduğunu belirtti.

Bahçivan, şunları kaydetti:

"Ülkeler içe kapanıp ticaret sıfırlanmışken, talep daralıp birçok sektörde üretim durma noktasına gelmişken; yine de insan yaşamını korumak ve gündelik hayatı sürdürülebilir kılmak en temel öncelikli hedef haline gelmiş bulunuyor. İşte tamda bu noktada bugün üretmeye, dayanışmaya, paylaşmaya, istişareye ve ortak akla millet olarak çok büyük bir ihtiyaç duymaktayız. Ekonomide, salgının başlangıcından bu yana alınan önlemleri taktir ediyoruz. Biz sanayiciler olarak krizin daha ilk günlerinde acilen bazı önlemlerin alınması gerektiğini ve bunların başında da nakit akışı başta olmak üzere finansmanda tıkanma veya sıkışıklık yaşanmaması gerektiğini söylemiştik.

Yine çok önemli sosyal boyutu da olan istihdam konusunda dikkatli olunması gerektiğini, çalışanların mağdur olmaması için kamu başta olmak üzere herkesin seferber olması gerektiğini dile getirmiştik. Yanı sıra her türlü kamu alacaklarının, nakit akışı endişesinin yaşandığı bir süreçte gelişmelerin seyrine göre belli bir süre dondurulması gereğini dile getirmiştik. Hükümetimizin açıkladığı Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi bu önerilerimin belli bir kısmını kapsadı. Bugün geldiğimiz noktada kamu bankaları kadar, bu sürecin çok önemli bir paydaşı ve sacayağı olarak özel bankalarımızın da bazı sorumluluklar alarak elini taşın altına sokmasını bekliyoruz. Çünkü bu sürecin ekonomiye en az hasar vermesinin en önemli yolu üretimi ve istihdamı korumaktan geçmektedir. Bunun için de finansman akışında bir aksama olmamalıdır."

Başta sanayi sektörü olmak üzere, şirketlerin likidite ve nakit ihtiyacına yönelik kredi limitleri içerisindeki taleplerinin makul bir şekilde karşılanması gerektiği yolundaki BDDK yaklaşımını doğru bulduklarının altını çizen Bahçivan, "Kredi geri çağırma, mevcut kredi limitini kullandırmama, fiyat artırma, teminat şartlarını zorlaştırma, makul faiz oranlarıyla yeniden yapılandırma yapmama gibi uygulamalardan özenle kaçınılması yönündeki BDDK uyarısını da yerinde ve önemli bulduğumu özellikle belirtmek istiyorum." diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan duyurdu: Bu hafta sonu da sokağa çıkmak yasak

Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu hafta da cumartesi ve pazar günü sokağa çıkma yasağı uygulanacağını belirterek "Hafta sonları sokağa çıkma yasağını önümüzdeki dönemde de ihtiyaç duyuldukça sürdürme kararı aldık" açıklamasında bulundu.

13 Nisan 2020

Türkiye'nin koronavirüs ile mücadelesini kararlılıkla sürdürdüğünü belirten Erdoğan, dünyayı adeta pençesine alan bu salgının sağlık, gıda ve güvenlik başta olmak üzere pek çok alandaki etkilerini yakından takip ettiklerini aktardı.

Türkiye'nin bu süreçte, uluslararası alanda da takdir edilen olumlu yönde bir ayrışma içinde olduğunu dile getiren Erdoğan, Türkiye'nin hastaların tespitinden tedavisine kadar her konuda iyi durumda bulunduğunu, hastane, yoğun bakım yatağı, doktor ve yardımcı personel, malzeme, araç-gereç, ilaç gibi hususlarda hiçbir eksiğin olmadığını kaydetti.

Vatandaşların bireysel sağlık ve temizlik malzemesi tedarikinde de sıkıntı yaşamadıklarını, ücretsiz maske dağıtımını çeşitli kanallardan sürdürdüklerini ifade eden Erdoğan, "Elbette Türkiye gibi 83 milyonluk bir ülkede böylesine büyük hizmetleri yürütmek kolay değildir. Mutlaka aksaklıklar oluyordur. Burada önemli olan

aksaklığın, yokluktan kaynaklanmamasıdır. Var olanı bölüşmek, var olanı dağıtmak, küçük gecikmelerde de olsa mümkündür. Pek çok ülkede maske gibi en basit ürünlerin, bırakınız tüm vatandaşlara dağıtımını, sağlık personeli için dahi temininde zorluk çekiliyor. Bu bakımdan gerçekten hamededilecek bir konumda bulunuyoruz. Her vatandaşımıza ücretsiz maske dağıtımı uygulamamız sürüyor. Eczanelerden alınabilecek maskeler için bugüne kadar 32 milyon vatandaşımıza, Sağlık Bakanlığının doğrulama kodunun yer aldığı mesaj gitmiştir. Bu rakam perşembe gününe kadar 39 milyona çıkacak." diye konuştu.

Özel sektörün yanı sıra Milli Eğitim Bakanlığında Milli Savunma Bakanlığında kadar, kapasitesi olan tüm kamu kurumlarının maske üretimine hız verdiğini aktaran Erdoğan, "Hastalığın seyrinde tedavi için kullanılan kimi ilaçların hem hammaddesi alınarak ülkemizde üretimi hem de tablet olarak temini hususunda da sıkıntı yaşamıyoruz." dedi.

Erdoğan, sağlık kurumlarının hem teşhis hem tedavi hem de yoğun bakım üniteleri olarak salgınla başa çıkabilecek kapasitede olduğunu vurgulayarak, sözlerine şöyle devam etti:

"81 ilimize yayılmış olan 1518 hastanemizde 100 bini tek kişilik olmak üzere, 240 bin yatağa sahibiz. Yoğun bakım yatağı sayımız da 40 bini buluyor. Örneğin, Avrupa'da her 100 bin nüfusa düşen yoğun bakım yatağı sayısı 12'nin altındayken, ülkemizde bu rakam 50'ye yakındır. Avrupa'nın en fazla yoğun bakım yatağına sahip ülkesi Almanya'da bile bu rakam 30'u bulmuyor."

Hadımköy ve Derince'de yeni hastaneler

Cumhurbaşkanı Erdoğan, geçen hafta 45 gün içinde Yeşilköy ve Sancaktepe'de biner yataklı iki hastane kurulacağını ifade ettiğini hatırlatarak, bunların çalışmalarına başladıklarını, ayrıca Hadımköy'de 100, Derince'de 250 yataklı yeni hastaneler kurulacağını söyledi.

İnşası tamamlanan ve toplam yatak kapasitesi 2 bin 862 olan Başakşehir Şehir Hastanesi'nin ilk kısmını 20 Nisan'da, ikinci kısmını 15 Mayıs'ta hizmete açacaklarını belirten Erdoğan, sadece bu hastanenin yoğun bakım yatağı sayısının 456 olduğunu kaydetti.

Erdoğan, Marmara Üniversitesine bağlı Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin de 536 yatağı ile hasta kabulüne başladığını dile getirdi.

Salgının kontrol altına alınması konusunda da önemli ilerlemeler kaydettiklerini belirten Erdoğan, "Günlük ve toplam test sayısında dünya sıralamasında en başlardaki grupta yer alıyoruz. Testte günlük olarak 34 bin 456'ya ulaşırken, toplamda ise 410 binin üzerine çıktık." şeklinde konuştu.

"Her ülkenin çağrısına imkanlarımız nispetinde cevap vermeye çalışıyoruz"

Günlük ve toplam test sayısında dünya sıralamasında en başlardaki grupta yer aldıklarını belirten Erdoğan, testte günlük olarak 34 bin 456'ya ulaşırken, toplamda ise 410 binin üzerine çıktıklarını söyledi.

Vaka oranının aşağı yönlü olduğunu ifade eden Erdoğan, hasta sayısına göre ölüm oranının düşüklüğü bakımından da ilk sıralarda olduğunu anlattı.

Erdoğan, şu ana kadar taburcu olan hasta sayısının 5 bine yaklaştığını dile getirerek, "Türkiye, aldığı tedbirlerle salgını en hızlı şekilde kontrol altına alan ülkelerin başında geliyor. Nitekim Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere, uluslararası kuruluşlar ülkemizi koronavirüs salgını ile mücadelede örnek gösteriyorlar. Sadece kendi vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamakla kalmıyor, bizden destek isteyen her ülkenin çağrısına imkanlarımız nispetinde cevap vermeye çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

"Acı duyabiliyorsan canlısın, başkasının acısını duyabiliyorsan insansın." sözüne uygun bir şekilde ellerindeki tüm dostlarla paylaştıklarını vurgulayan Erdoğan, "Bugüne kadar 34 ülkeye malzeme ulaştırdık. Önümüzdeki günlerde de bu desteği devam ettireceğiz. İlaç, ilaç hammaddesi ve tıbbi cihaz konusunda ülkemize katkı veren dostlarımıza da huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum." diye konuştu.

"Sayın Bakanımız görevine devam ediyor"

Karşılarındaki tehlikenin dinamik bir süreç yönetmelerini gerektirdiğini aktaran Erdoğan, şöyle devam etti:

"Bunun için bilim insanlarımızın ve ilgili kurumlarımızın değerlendirmeleri ışığında aldığımız tedbirleri sürekli güncelliyor, geliştiriyoruz. Hafta sonu için alınan 30 büyük şehrimiz ile Zonguldak ilimizdeki sokağa çıkma yasağı da bu tedbirlerden biridir. Yasağın açıklandığı ilk saatlerde kimi yerlerde yaşanan gereksiz kargaşanın bir daha tekrar etmemesi için gereken tedbirleri alacağız. Amacımız, hafta sonu güzel havanın cazibesine kapılıp sokakları, parkları, piknik alanlarını, sahilleri dolduracak milyonlarca vatandaşımızı virüs tehlikesinden korumaktır. Cuma gecesi sokağa çıkma

yasağının sadece cumartesi ve pazar günleri ile sınırlı olduğu açıkça belirtilmesine rağmen yaşanan olumsuzluklar, bu gerçeği ortadan kaldırmıyor. İçişleri Bakanımızın bu konudaki sorumluluğunu üstlenerek gösterdiği hassasiyeti takdirle karşıladık. Ancak istifasını kabul etmeyerek kendisinden görevini sürdürmesini istedim. Terörle mücadele, tabii afetler sonrası yürütülen çalışmalar ve son olarak koronavirüs salgınında kamu güvenliğini sağlamadaki başarılarına yakinen şahit olduğum Sayın Bakanımız görevine devam ediyor."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ülkenin içinden geçtiği bu kritik dönemde verdiği destek için Cumhuriyet İttifakı'nın tarafı olarak MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'ye de teşekkür etti.

"17-19 Nisan'da sokağa çıkma yasağı uygulanacak"

Kabine toplantısında, salgınla mücadele kapsamında hafta sonları sokağa çıkma yasağının ilerleyen dönemde de ihtiyaç duyuldukça sürdürülmesi kararı alındığını belirten Erdoğan, "17 Nisan Cuma gecesi saat 24.00'ten 19 Nisan Pazar gecesi saat 24.00'e kadar sokağa çıkma yasağı uygulanacağını şimdiden tüm vatandaşlarımıza duyurmak istiyorum." dedi.

Erdoğan, bu hadiseyi ve genel olarak salgın önlemlerini bahane eden kimi medya kuruluşlarının haberleri ve köşe yazarlarıyla hep yaptıkları gibi kendi ülkelerine karşı adeta savaş açtığını dile getirerek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ülkemizin bu kritik dönemindeki mücadelesine katkı sağlamak yerine hepsi de yalan veya yanlış bilgilerle sürekli kin kusmak, virüsten daha tehlikeli bir hastalığın işaretidir. Dünyada hem salgının düzeyi hem de alınan tedbirler konusunda Türkiye kadar şeffaf davranan pek az ülke vardır. 'Kararlar yetkisiz kurullarda mı alınıyor?' gibi sorularla bu şeffaflığı bozmaya çalışanların amacı, özellikle de bu amacın gerçeği aramak değil, bozgunculuk yapmaktır. Her gün karanlık ve kirli zihniyetlerinin ürünü yayınlarla milletimizin kafasını bulandırmaya, gönlünü karartmaya çalışan bu tür hezeyanlara, emin olunuz, başka ülkelerde bir gün bile izin vermezler. Türkiye'de demokrasi, çoğulculuk ve çok seslilik sıkıntı değil. Demokrasinin istismarı, ideolojik bağnazlığın gözleri kör etmesi ve bed seslerin önünün sınırsızca açık olması sorunu vardır."

"Yaptığınız işin adı gazetecilik değil, şeamet tellallığıdır"

Erdoğan, milletin moralini bozmak için gece gündüz çalışanların, terör örgütleriyle medyasıyla siyasi teşekkülleriyle kendi fitne ve nefret çukurlarında boğulup gideceğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, şunları kaydetti:

"Bir dönem kendilerini ülkenin tek sahibi sanan ve hala aynı kibirli tavırla hareket eden bu hastalıklı zihniyetin sahiplerine diyorum ki: 'Düşün artık milletin yakasından. Her darbenin, her vesayetın arkasında siz vardınız. Her kaosun, her kargaşanın arkasında siz vardınız. Milletin değerlerine, mukaddesatına, onuruna yapılan her saldırının tetikçisi sizdiniz. Yıllardır yaptığınız işin adı gazetecilik değil, şeamet tellallığıdır.' Ama artık bu devir sona erdi. Ülkemiz sadece koronavirüsten değil, aynı zamanda bu medya ve siyaset virüslerinden de inşallah kurtulacaktır."

"Türkiye her bir vatandaşının ihtiyacını karşılayabilecek güce sahip"

Erdoğan, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun dün bir televizyon kanalında sarf ettiği, dünyadan, Türkiye'den ve kendi belediyelerinden bihaber olduğunu gösteren sözlerinin takdirini millete bıraktığını söyledi.

"Milletin gözünün içine bakarak, bu kadar yalanı arka arkaya söylemek, mitomani hastalığıdır." diyen Erdoğan, "Bunu bir araştırın, öğrensin, nedir bu hastalık? Umarım hekimlerimiz, bu hastalığa da tez zamanda, kurduğu bir Bilim Kurulu da var zaten, herhalde o Bilim Kurulu ile karşılığını bulur." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Aziz milletim, buradan bir kez daha belirtmekte fayda görüyorum. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, şartlar ne olursa olsun, her bir vatandaşının can ve mal güvenliğini temin gibi, sağlık, gıda, temizlik malzemesi ihtiyacını da karşılayabilecek güce sahiptir. İstihdamı korumak, gelirini kaybeden vatandaşlarımıza sahip çıkmak, emeklilerimize destek vermek, esnafı ve sanatkarı ayakta tutmak, üretimi desteklemek için her önlemi alıyoruz. İşte cuma gecesi atılan adımdan sonra cumartesi, pazar günü Vefa Sosyal Dayanışma Grupları'nın evet, İstanbul'da, Türkiye'nin değişik yerlerinde nasıl ev ev dolaştıklarını gördünüz. Tırlarımız, kamyonetleriyle nasıl vatandaşlara ulaştığını gördünüz. İş bilen kılıç kuşananın ve İstanbul gibi yerde 350 civarında araç ve bu çalışmalarıyla halka ulaştı. Bugüne kadar toplamda 4,5 milyona yakın vatandaşımıza doğrudan nakit desteği sağladık, sağlıyoruz. İstihdamın sürmesi için 3 ay boyunca işten çıkarmaların önüne geçiyoruz. Faaliyetlerini azaltan veya ara veren işletmelerimizin istihdamı devam ettirmelerini

sağlamak amacıyla kısa çalışma ödeneğini devreye soktuk. Kısa çalışma ödeneğine yapılan 2 milyon başvurunun 700 bini sonuçlandırıldı. Bundan faydalanamayan veya ücretsiz izne çıkartılmış olan çalışanlarımıza da aylık bin 170 lira maaş desteği vereceğiz."

Erdoğan, esnaf ve sanatkar ile KOBİ'lere yönelik 25 bin liralık finansman desteğine başvuruların 290 bini bulduğunu, bunun 164 biniyle ilgili sürecin tamamlandığını, 4 milyar 100 milyon liraya yakın kaynak tahsisi yapıldığını belirtti.

Esnaf için önemli olan 25 bin lira limitli "Paraf Ticari Kart" vasıtasıyla 1,5 milyar liralık ilave bir kaynağın 67 bin esnafın hizmetine sunulduğunu kaydeden Erdoğan, "(Kredi Garanti Fonu) destekli işe devam finansmanı için yapılan başvurular da 66 bini aştı. Süreci tamamlanan 35 bin firmaya, 30 milyar liraya yakın finansman tahsisi yapıldı. Bireysel destek paketine yapılan başvuru ise 4 milyon 200 bini geçti. Geçtiğimiz cuma günü itibarıyla bu pakete yapılan başvuruların tahsisleri de başladı." dedi.

Erdoğan, özellikle kamu bankaları, ticari ve kurumsal işletmelerin yaklaşık 21 milyar liralık borcunu öteleyerek, piyasayı önemli ölçüde rahatlattıklarını söyledi.

Aynı şekilde 800 bine yakın vatandaşın 41 milyar lirayı bulan konut, ihtiyaç, taşıt kredisi ve kredi kartı borcunun talepleri üzerine kamu bankaları tarafından ötelendiğini aktaran Erdoğan, Halkbank'ın 375 bin esnafın gelecek üç ayda vadesi gelen 3,5 milyar liralık taksit ödemesini, herhangi bir ilave yük bindirmeden ertelediğini dile getirdi.

Çiftçileri, hayvan yetiştiricileri ve gıda sektöründe faaliyet yürüten firmaları desteklemek için tüm imkanları kullandıklarını anlatan Erdoğan, "Hazine aralarından, özellikle arazilerinden ekilebilir olanları tarıma kazandırmak için ilgili kuruluşlarımız hazırlıklara başladı. Salgın sebebiyle dünyada yaşanabilecek tarım ve gıda ürünleri sıkıntısından Türkiye'nin etkilenmemesi için tüm tedbirleri alıyoruz. Kamu olarak tüm sektörleri desteklemek için tüm imkanlarımızı seferber ederken, maalesef özel bankalar bu süreçte hiç de iyi bir imtihan vermiyorlar. Ülkemizin ve milletimizin içinden geçtiği bu zor dönemde, özel bankaların da üzerlerine düşenleri yapmasını bekliyoruz." diye konuştu.

"Bu mücadeleyi milletimizle birlikte veriyoruz"

Erdoğan, Türkiye'nin bu sancılı dönemi başarıyla geride bırakacak ekonomik altyapıya sahip bir ülke olduğunu belirtti.

"IMF programı başta olmak üzere Türkiye'yi mihnet altına sokacak hiçbir dayatmaya boyun eğmeyeceğiz." diyen Erdoğan, "Türkiye'yi yeniden bu cendereye sokmaya, kimsenin gücü yetmeyecektir. Attığımız ve atacağımız adımlarla hiçbir kesimi sahipsiz bırakmamakta, ortaya çıkan yükü adil bir şekilde paylaşmakta kararlıyız. Milletimiz Gazi Mustafa Kemal'in İstiklal Harbimiz sırasında çıkardığı Tekalif-i Milliye emirlerine sahip çıkarak vatanının kurtuluşu için fedakarlık yapmıştı. Bugün de milletimiz aldığımız tedbirlere riayet ederek, başlattığımız 'Biz Bize Yeteriz' yardım kampanyasına katkıda bulunarak aynı asil tavrı gösteriyor. Bunlar gönüllü kampanya. Kampanyamıza şu ana kadar yapılan bağış tutarı, 1 milyar 612 milyon lira olmuştur. Buradan milletimin her bir ferdine, bir kez daha şükranlarımı sunuyorum." ifadelerini kullandı.

Erdoğan, Türkiye'nin ilhamını medeniyetinden alan bir hamiyet, bir vefa, bir adalet, bir vakar devleti olduğunu kaydetti.

"Bizim medeniyetimizde insana hizmet için çalışmak, insan hayatı için mücadele etmek, mukaddes bir görevdir." diyen Erdoğan, şöyle devam etti:

"Bugün bu mücadeleyi 83 milyon milletimizle birlikte veriyoruz. Salgının üstesinden de aynı anlayışla geleceğimize şüphe duymuyorum. Yeter ki kurallara uyarak bu dönemi en az kayıpla ve en kısa sürede geride bırakabilelim. Bir süre daha sabredeceğiz. Ondan sonra inşallah hep birlikte feraha kavuşacağız. Gün, birlik olma, dayanışma, yardımlaşma, kardeş olduğumuzu dünyaya gösterme günüdür. Gün, bu salgınla mücadele ederken dağlara yaslanırcasına ümidimize ve sabrımıza yaslanma, vakur ve onurlu duruşumuzdan taviz vermeme günüdür. Acımızı birlikte kalbimize gömüyor, ümidimizi birlikte taze tutuyoruz. Sabrımızı da birlikte zafere dönüştürmek için elimizden geleni yapıyoruz."

"Her vatandaşımızın sıkıntısı bizim de sıkıntımızdır"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, vatandaşa "Evde kalın, sabredin, kurallara uyun." derken nasıl zorluklarla karşı karşıya olduklarını bildiğini dile getirerek, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Eviden çıkamayan, büyüklerinin elinden tutup parka gidemeyen yavrularımızın gözlerindeki üzüntü yüreğimizi burkuyor. Okulunu, arkadaşlarını, öğretmenlerini özleyen, teneffüslerde arkadaşlarıyla bahçede oynama hayali kuran evlatlarımızın ızdırabı, bizim de ızdırabımızdır. Dostlarıyla, akrabalarıyla kucaklaşamayan, namazını camide, cemaatle kılamayan, kahvehanede arkadaşlarıyla sohbet edemeyen vatandaşımızın sıkıntısı, bizim de sıkıntımızdır. Hastalanana geçmiş

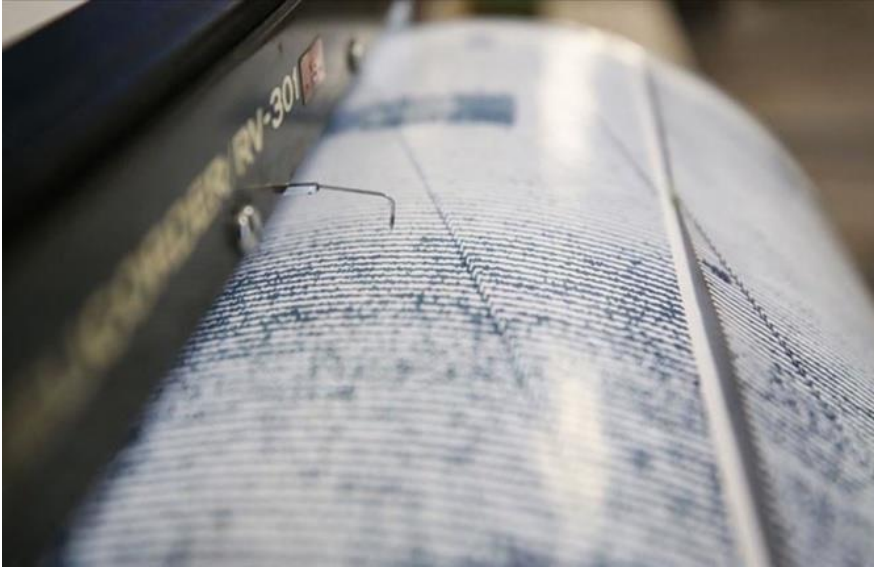
olsuna, özellikle doğum yapana hayırlı olsun, ölenin cenazesine ve taziyesine gidemeyen kardeşlerimizin hüznü, bizim de hüznümüzdür. Şu güzel bahar günlerinde sabah yürüyüşlerine çıkamayan, parklarda, millet bahçelerinde hoşça vakit geçiremeyen emeklilerimizin burukluğu, bizim de burukluğumuzdur. Okulundan, işinden, arkadaşlarından, spor salonlarından, arkadaşlarıyla buluşma mekanlarından uzak kalan gençlerimizin yaşadığı zorluğu çok iyi biliyoruz. Ailesinin geleceği için endişe duyan her vatandaşımızın sıkıntısı, bizim de sıkıntımızdır. İnşallah az kaldı."

Erdoğan, "Kara gün kararır kalmaz." atasözünü hatırlatarak, bu kara günlerin bütün dünyanın kara günleri olduğunu söyledi.

Sıradan görünen gündelik hayatın nasıl bir nimet olduğunu anlaşıldığını vurgulayan Erdoğan, "İnşallah bugünler geçtikten sonra, hayatımızı daha anlamlı, daha bereketli, daha verimli geçireceğiz. Bu vesileyle salgın hastalık veya diğer kronik rahatsızlıkları sebebiyle hayatını kaybeden tüm vatandaşlarıma Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Hastanelerde tedavi gören, evlerinde karantinada olan vatandaşlarıma Rabbimden acil şifalar temenni ediyorum. Sağlık personelimiz başta olmak üzere, güvenlik, gıda tedariki, ulaşım, iletişim, enerji gibi günlük hayatımızı kolaylaştıran alanlarda fedakarlıkla çalışan herkese, şahsım, ailem, milletim adına şükranlarımı sunuyorum. Fabrikalarda çarkları çevirmeye devam eden, ekilmedik tek karış toprak bırakmama azmiyle tarlasında alın teri döken, üretimin ve istihdamın sürmesi için çalışan herkese teşekkür ediyorum. Rabbim yar ve yardımcımız olsun." diyerek sözlerini tamamladı.

İstanbul 4,1 büyüklüğünde deprem

AFAD'ın verdiği bilgilere göre; İstanbul Arnavutköy'de 3.8 büyüklüğünde deprem meydana geldi. Kandilli Rasathanesi ise İstanbul'da hissedilen depremin şiddetini 4.1 olarak açıkladı.

14 Nisan 2020

İstanbul'un Arnavutköy ilçesi açıklarında 3,8 büyüklüğünde deprem meydana geldi.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığından (AFAD) yapılan açıklamaya göre, saat 02.56'da Karadeniz'in Arnavutköy açıklarında 3,8 büyüklüğünde sarsıntı kaydedildi.

Depremin 7,03 kilometre derinlikte olduğu belirlendi.

Kandilli Rasathanesi büyüklüğü 4.1 olarak açıkladı

Öte yandan Kandilli Rasathanesi, İstanbul'da meydana gelen depremin büyüklüğünün 4.1 olduğunu bildirdi.

Rasathane, Karadeniz'in Arnavutköy açıklarında 4.1 büyüklüğünde deprem meydana geldiğini belirtti.

Deprem, İstanbul'un birçok ilçesinde hissedildi.

Türkiye'de can kaybı bin 296'ya, vaka sayısı 61 bin 49'a yükseldi

Türkiye'de koronavirüsten hayatını kaybedenlerin sayısı bin 296'ya, vaka 61 bin 49'a yükseldi.

13 Nisan 2020

Türkiye'de son 24 saatte 4 bin 93 kişiye Covid-19 tanısı konulduğu, 98 kişinin hayatını kaybettiği, toplam vaka sayısının 61 bin 49, can kaybının 1296'ya ulaştığı açıklandı.

Sağlık Bakanlığının internet sitesinde yer alan ve Sağlık Bakanlığı Fahrettin Koca'nın Twitter'dan paylaştığı, "Türkiye Günlük Koronavirüs Tablosu"nun güncel verilerine göre, bugün 34 bin 456 test yapıldı. Bu kapsamda 4 bin 93 kişiye Covid-19 tanısı konuldu.

Son 24 saatte 98 hasta vefat etti, 511 hasta iyileşti.

Toplam test sayısı 410 bin 556, toplam vaka sayısı 61 bin 49, toplam vefat sayısı 1296, toplam yoğun bakım hasta sayısı 1786, toplam entübe hasta sayısı 1063, toplam iyileşen hasta sayısı 3 bin 957 oldu.

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Twitter'dan yaptığı açıklamada, test sayısının yakında 500 bine ulaşacağına dikkati çekerek, "Artan test sayısına kıyasla beklenen vaka sayısındaki artış, hız olarak azalmaktadır. Erken tanı ve tedavi, iyileşen hasta sayımızı artırıyor." bilgisini verdi

Ali Ekber Yıldırım: Gıda kıtlığı becerisizlik olur

Önümüzdeki günlerin ekim ve hasat açısından önemli olduğunu söyleyen tarım yazarı Ali Ekber Yıldırım, Türkiye'nin üretim potansiyeliyle dünyada gıda kıtlığı yaşayacak son ülkelerden birisi olduğunu belirtti.

Hande ZEYREK

06:00 - 14 Nisan 2020

[HaberlerEkonomi](#)

Corona virüsü tüm dünyada sadece insanların sağlıklarını değil ülkelerin ekonomilerini de altüst etti. Türkiye'de giderek yükselirken üreticilerin, tarladaki çiftçinin bu süreçten nasıl etkileneceği ve ne tür önlem alınması gerektiği tartışılıyor.

"Gıda kıtlığı yaşanır mı? Markette, manavda tezgahlar boş kalır mı" endişesi de giderek artıyor. Bu soruların yanıtını 24 yıldır tarım yazıları yazan 34 yıllık gazeteci Ali Ekber Yıldırım'a sorduk.

Ali Ekber Yıldırım

Yıldırım, 3 gün sürecek yazı dizisinde corona virüsünün tarımdan hayvancılığa, gıdadan çarşı pazara nasıl etki edeceğini açıkladı...

TARLAYA GİDEMEZ OLMUŞLARDI

– Salgın koşullarında ekim ve hasat nasıl yapılacak?

Tam tarımda en önemli dönem. Bazı ürünlerde ekim, bazılarında hasat yapılıyor. Şu günler özellikle yaz döneminde tüketeceğimiz sebzelerin ekim zamanı.

Yani domates, salatalık, biber, patlıcan, salçalık domates bunların hepsinin fidelerinin bu dönem dikilmesi lazım. Bu dikilmediği zaman 2-3 ay sonra bu saydığım ürünleri raflarda bulmamız sıkıntılı olur.

Aynı zamanda da bazı ürünlerin hasat zamanı. Tabii bütün bu işlerin yapılması için de küçük çaplı üretim yapıyorsa köylü kendi olanaklarıyla yapabiliyor.

Ama ticari amaçla üretiyorsa mevsimlik işçi çalıştırması gerekiyor. İşte salgının en büyük etkisi de burada ortaya çıkıyor.

– Mevsimlik işçiler için düzenleme getirilmişti, sorun çözüldü mü?

Corona virüsü öncesinde de Türkiye'de mevsimlik işçilerin çalışma koşulları onların ulaşımı, barınma yerleri, sağlık koşulları gerçekten kötüydü. Şimdi buna özel bir özen gösterilmesi gerekiyor.

Bazı yerlerde sıkıntılar var ama mevsimlik işçilerle ilgili sıkıntı aşıyor. Şimdi gelişmelerini, sağlık kontrollerini yaparak transit olarak valilik yapıyor.

– Herkesin sorduğu soru, bu süreçte bir gıda kıtlığı yaşanabilir mi?

Türkiye'nin tarımsal potansiyeline, sahip olduğu tarımsal güce baktığınız zaman dünyada gıda kıtlığını yaşayacak en son ülkelerden birisi olmamız gerekiyor.

Çünkü Türkiye gerçekten ürün çeşitliliğiyle, üretim potansiyeliyle, düşünün birçok bölgede yılda 3-4 ürün üretebilecek konumda. Buna rağmen bir gıda kıtlığı yaşamamız tamamen beceriksizlikten olur.

Paramız var ithal ediyoruz dönemi bitti

– Üretmek yerine birçok ürünü ithal ediyoruz...

Tam da bunu söylüyorum. Siz üretim yapmayı, nasıl olsa paramızla ithal ederiz diyorsanız o zaman yaşayabiliriz kıtlığı. Artık corona virüsüyle birlikte 'Paramız var ithal ediyoruz' dönemi bitti.

Bence cumhurbaşkanının 'ekilmemiş bir karış toprak bile bırakmayacağız' demesinin nedeni de bu. Hep şunu diyordu tarım bakanları, "Demir perde ülkesi miyiz biz? Ne demek kendine yeterlilik.

Dünya küçüldü istediğiniz ürünleri alır istediğiniz ürünleri satarsınız." Ama şu an paranız da olsa istediğiniz ürünü alamıyorsunuz.

Rusya buğdayda kota getirdi. Pirinç, ayçiçeği, un, sarımsakta birçok üründe yasak getirdiler 30 Haziran'a kadar. Paranız var, alamıyorsunuz.

Çok ağır sonuçları olur

– Hasat ve ekim zincirinden biri gecikir ya da yavaşlarsa neler olur?

Gecikme olursa, hasat edilecek ürüne alıcı çıkmazsa çok ağır sorunlar yaşanacağını söyleyebilirim. Örneğin çilek hasadı yapılıyor şu anda. Sebzelerden, ıspanak soğan.

Bu ürünler genelde dayanıksız ürünler yani hasat edildikten sonra kısa sürede tüketici ile buluşturulması gerekiyor. Bu aşamada üretim kadar bunun tüketiciyle buluşturulması da çok önemli.

– Çözüm öneriniz nedir?

Ben burada yerel yönetimlerin de devreye girmesini söylüyorum. Belediyeler bu işi yapabilirler. İzmir'de mesela kooperatifler üzerinden yapılıyor.

Şu anda aslında tarımdan koparılmış ciddi bir kesim var. Onlar da restoranlarda otellerde çalışan insanlar. Onlardan yararlanılarak hem üretimde hem hasatta hem de bu ürünlerin tüketiciye ulaştırılmasında değerlendirilebilirler.

Merkezi hükümet de bunu yapabilir. Geçen sene soğan patates fiyatları artınca bir siyasi manevrayla tanzim satışlar yapıldı mesela. Yine böyle bir organizasyonla üreticinin ürünü tüketiciye ulaştırılabilir.

Alaattin AKTAŞ

14 Nisan 2020

'Korona vurmamış' veriler bunlar, tadını çıkaralım!

Nasıl ki bitkileri don vurursa, ekonomiyi de korona vurdu. Ama henüz birçok veriye korona nüfuz etmiş değil. Biz hala korona öncesinin görece olumlu verilerine sahibiz. En iyisi mi, koronasız bu verilerin tadını çıkarmaya bakalım.

Bahar gelir, ağaçlar çiçek açar, bitkiler filiz vermeye başlar da bir soğuk dalgası gelip ne var ne yok adeta tümüyle yok eder de "don vurdu" deriz ya, bu günlerde ekonomide açıklanan veriler de "don vurmamış", yani "korona vurmamış" veriler. O yüzden son dönemin verilerine bakıp aldanmamak gerekiyor.

Dün iki veri açıklandı. Bunlardan biri sanayi üretimi. Şubat ayında geçen yıla kıyasla takvim etkisinden arındırılmamış ham verilerle yapılan ölçüme göre tam yüzde 10.5 artış var. Ocaktaki artış da yüzde 7.6 olmuştu, iki ay toplamındaki artış yüzde 9 düzeyinde. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre ise şubat ayı artışı yüzde 7.5.

Satır aralarına bakmazsanız sanayi üretimindeki artış müthiş... Şubattan şubata yüzde 10.5 gibi bir üretim artışı sağlanmış, daha ötesi var mı!

Ama detaylara bakınca durum değişiyor. Yüzde 10.5 oranında üretim artışı var da, üretim düzeyi ne kadar, onu da irdelemeli.

TÜİK sanayi üretimine ilişkin verileri 2015 yılını 100 kabul ederek hesaplıyor. 2015 yılı ortalamasında 100 düzeyinde bulunan üretim 2019'un şubatında yalnızca 100.1 olmuş. Üretim bu yıl şubatta ise 110.6'ya çıkmış.

Yani üretim düzeyimiz son bir yılda yüzde 10.5 artmış ama beş yıl önceye göre de yalnızca yüzde 10.6 artış göstermiş. Beş yılda yüzde 10.6 artış! Hepsi bundan ibaret.

Üretimin artışı kadar, düzeyinin de çok önemli olduğu gerçeğini, bu bilgiyi bir kenara koyalım ve gelelim koronasız günler gerçeğine...

Açıklanan sanayi üretiminin şubattaki durumu gösterdiğini belirttik. Şubatta koronanın Türk sanayisine etkisi neredeyse hiç yok. Bazı sanayi dallarında Çin kaynaklı ara malların tedarikinde sıkıntı yaşanıyordu ama yine de şubatta korona etkisinden pek söz edilemezdi.

Korona martın ortasında etkili olmaya başladı. Dolayısıyla martta şubattaki kadar üretim yapmış olma olasılığımız çok az. Kaldı ki, mart üretimi şubattaki düzeyde gerçekleşse bile geçen yılın mart ayındaki endeks 115.1 olduğu için yıllık bazda yüzde 4'lük bir azalma yaşanacaktır.

Bir de korona kaynaklı olası üretim düşüşü eklenirse mart ayında kayda değer ölçüde bir üretim gerilemesi görmemiz çok muhtemeldir.

Cari açık arttı ama...

Cari işlemler dengesinde geçen yılın şubat ayında 117 milyon dolar olan açık bu yıl 1.2 milyar dolara çıktı. İki aylık açık da 297 milyon dolardan 2.8 milyar dolara yükseldi.

Bu yılki açık geçen yıldan çok fazla ama yalnızca artış yönüyle değerlendirme yapmak yanıltıcı. Türkiye için normal olan zaten bu yılki düzey, anormal olan geçen yılın o çok düşük düzeyiydi. Geçen yıl ekonominin dibe oturmasının etkisiyle cari açık öylesine düşük gerçekleşmişti. Bu yıl yavaş yavaş normale dönüyoruz.

Koronanın yarattığı ekonomik kriz cari dengeyi nasıl etkileyecek, şimdi bu soru gündemde.

Cari dengede en önemli belirleyici olan dış ticaret dengesinde çok büyük dalgalanmalar olacağı pek sanılmıyor. İhracatımız düşüyor ve geçen yıldan daha çok ticaret açığı veriyoruz ama zaman ilerledikçe daha çok sekteye uğrayacak üretimden dolayı ara mal ve hammadde ithalatının yavaşlamasıyla ithalatta da bir gerileme, en azından duraksama gözlenmesi muhtemel. Ticaret hacmi, iki yönlü daralacak. Bu yüzden açıkta çok büyük değişim beklenmemeli.

Cari dengeyi etkileyecek asıl sorun turizm gelirleri. Geçen yıl 30 milyar dolara dayanan turizm gelirini bu yıl neredeyse tümüyle unutacağız. İşte bu yüzden cari açıkta belirgin bir sıçrama görebiliriz.

İşsizliği bugün ölçebilesek, acaba kaç?

İzaha fazlasıyla muhtaç yönleri bir tarafa işsizlik ocak ayında bir önceki aya göre fazla artmadı, geçen yılın da altında kaldı.

Dün detaylı olarak yazdık. Ocak ayındaki işsizlik oranı yüzde 13.8 ve bu düzeyde kalmaya sağlayan bir dizi etken var. Geçen yıldan beri devam etmekte olan işgücüne katılımın çok düşük olduğu gerçeği gibi... Ama bugün bunları bir yana bırakalım, zaten dün değindik.

İşsizlikte de "korona vurmamış" günlerin verilerine sahibiz. Hesaplamanın üç aylık ortalama bazında yapılıyor olmasından kaynaklanan bir gecikme bu. Dolayısıyla aslında içinde bulunduğumuz günler için bir ölçüm yapabilse işsizliğin çok daha yukarılarda olduğunu görürüz.

Ama biz koronanın yol açtığı işsizliğin gerçek boyutunu belki de hiç göremeyeceğiz. Kısa çalışma ödeneğinden yararlanma koşullarının gevşetilmesi ve işten çıkarma yasaklanırken ücretsiz iznin devreye sokulması, çok düşük bir ücretle izin kullandırılmasını gündeme getirecek ve aslında çalışmayan ve belki de bir süre sonra işini yitirecek olan binlerce çalışan işsiz görünmeyecek. İşte bu yüzden de işsizlik oranı uzun süre olduğundan düşük seyredecek.

Abdulkadir Selvi

İstifa krizi nasıl çözüldü?

14 Nisan 2020

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun istifa açıklamasıyla Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın istifanın kabul edilmediği yönündeki açıklaması arasında geçen 148 dakikada kritik gelişmeler yaşandı.

Ama her şey Soylu'nun istifasını açıkladığı 21.24'le istifanın kabul edilmediğinin duyurulduğu 23.52 arasında sınırlı kalmadı.

Ayak sesleri 1 gün önceden hissedilen kriz, İçişleri Bakanı Soylu'nun istifa açıklamasıyla tırmandı ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın istifayı kabul etmediği yönündeki açıklamayla sona erdi. Ancak her şey bu 148 dakika içinde başlayıp bitmedi. Öncesinde ve sonrasında kritik gelişmeler yaşandı. İşte saat saat istifa krizi:

Saat 20.00: İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı arayarak sokağa çıkma yasağı sona ermesinden sonrasına ilişkin alınan önlemler hakkında bilgi veriyor. Soylu konuşmasını, "Sayın Cumhurbaşkanım, tedbirlere ilişkin bir talimatınız var mı?" sorusuyla bitiriyor. Erdoğan, "Süleyman sıkı tutun. Aman sıkı tutun" diyor. Görüşmeyi bitirmeden önce Süleyman Soylu, "Efendim, bir konu vardı" diye araya giriyor. Sokağa çıkma yasağının ilan edilmesi üzerine yaşanan kargaşayı hatırlatıp "Tüm sorumluluğu üzerime alıyorum. Sizin elinizi rahatlatmak için istifa ediyorum" diyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Gerek yok. Sabırlı ol" karşılığını veriyor. Soylu, "Efendim konjonktür onu gerektiriyor. Sizin elinizi rahatlatmak için istifa ediyorum. Size sadakatim ömür boyu devam edecek. Hakkınızı helal edin" diyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Sakın ha! Sakın! Biraz sabırlı ol" sözleriyle görüşme sona eriyor. İkinci bir temas olmuyor. Soylu istifa açıklamasını hazırlatıyor, telefonlarını kapatıyor, eşini yanına alarak İstanbul'a doğru yola çıkıyor.

Saat 21.24: İstifa açıklaması.

Soylu'nun istifa açıklaması daha önce talimat verdiği üzerine şahsi Twitter hesabına saat 21.24'te giriliyor. O saatte İçişleri Bakanı İstanbul'a doğru yola çıkmış bulunuyor. O andan itibaren hızlı bir telefon trafiği başlıyor.

Ama Soylu telefonlarını kapattığı için doğrudan temas kurulamıyor.

Saat 23.52: İletişim Başkanlığı tarafından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Soylu'nun istifasını kabul etmediği açıklanıyor. Ama henüz Cumhurbaşkanı Erdoğan ile İçişleri Bakanı Soylu arasında bir görüşme gerçekleştirilmiyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamasından sonra istifasını geri alması için Süleyman Soylu üzerinde yoğun bir baskı oluşuyor.

KRİTİK GÖRÜŞME

İletişim Başkanlığı'nın istifanın kabul edilmediğine dair açıklamasına rağmen istifa konusu kesin bir şekilde netliğe kavuşmuyor. İstifa krizini sona erdiren görüşme ise 12 Nisan'ı 13 Nisan'a bağlayan gece saat 01.30'da gerçekleşiyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Süleyman Soylu telefonla görüşüyorlar. Soylu, kendisini onurlandıran açıklamasından dolayı Cumhurbaşkanı Erdoğan'a teşekkür ediyor. "Beni mahcup ettiniz" diyor. Ama "İstifa geri alındı" ya da "Bu iş nereden çıktı" şeklinde bir konuşma cereyan etmiyor. Soylu, sıkıntılarını aktarıyor. Siyasi sorumluluk almak adına istifa kararı aldığını söylüyor. "Biz siyasetçiler gelir gideriz. Önemli olan siz yıpranmayın, devletimiz bundan zarar görmesin" diyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise "Biraz sabır Süleyman, sabır" diyor. Soylu, iki yıl önce Trabzon'da istifa kararı aldığı anda da kendisine çok büyük destek verdiğini belirtip Cumhurbaşkanı'na teşekkür ediyor. "Çok sağ olun. Bize sahip çıktınız. Bizi etrafınıza topladınız. Hayatımın sonuna kadar size sadık kalacağım" diyor. Erdoğan bunları dinledikten sonra Soylu'ya çalışmalarından memnun olduğunu söylüyor. Kritik bir süreçten geçildiğini ve mücadelenin devam ettiğini anlatıyor. "Sen Bakanlar Kurulu toplantısına katıl. Ben Bakanlar Kurulu'ndan sonra açıklama yapacağım" diyor. Erdoğan ile Soylu arasındaki konuşma böylece sona eriyor.

KAFA KARIŞIKLIĞINI GİDEREN AÇIKLAMA

Cumhurbaşkanı'nın istifayı kabul etmemesine ve gece yarısı gerçekleşen Erdoğan-Soylu görüşmesine rağmen dün öğle saatlerine kadar İçişleri Bakanı'nın istifa açıklamasının resmi internet hesabında durması, kafa karışıklığına yol açıyordu.

Saat 12.15: İçişleri Bakanı dün önce Twitter hesabından istifa açıklamasını kaldırdı. Ardından da sosyal medya hesabından “Milletimizin ve Sayın Cumhurbaşkanımızın tutumu beni mahcup etmiştir. Devlet ve milletimizin emanetinde atılan adımlarda, eksikliğimizin bu iki irade tarafından insani bir durum olarak kabul edilip onarma hakkı verilmesi, sorumluluğumuzu arttırmıştır. Allah mahcup etmesin. Milletimizin hizmetinde yola devam inşallah” açıklamasını yaparak, belirsizliği sona erdirdi.

Soylu bu gelişmelerin ardından saat 15.00’te Bakanlar Kurulu’na katılarak bir de sunum yaptı.

BAHÇELİ’NİN GECE YARISI TWEET’İ

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun istifa açıklamasıyla birlikte gözler Cumhurbaşkanı Erdoğan’a çevrilirken ‘cumhur ittifakı’nın ortağı MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli’nin tavrı da önem kazanmıştı. Çünkü hükümetin kuruluşunda Cumhurbaşkanı Erdoğan’la birlikte Bahçeli’nin de terörle mücadeledeki başarısı nedeniyle Soylu’nun İçişleri Bakanı olmasını istediği söyleniyordu. Bir süredir sosyal medya hesabını kullanmayan Bahçeli gece saat 00.18’de “Milliyetçi Hareket Partisi mezkur istifanın kabul edilmemesinden ziyadesiyle memnundur” tweet’ini atarak krizin sonra ermesine katkı yaptı.

ERDOĞAN NE DEDİ?

Cumhurbaşkanı Erdoğan, koronavirüs salgınıyla mücadele edilirken bir de yönetim krizi yaşanmasına izin vermedi. 18 yıllık AK Parti iktidarı süresince birçok krizi ustalıklı çözen Erdoğan, Soylu’nun istifasıyla başlayan dalgalanmayı birkaç saat içinde yatıştırmayı başardı. Soylu, 18 Şubat 2018 tarihinde Trabzon’da istifa sinyali verdiğinde Erdoğan, “Seni ben atadım. Git işinin başına geç” demişti. Bu kez de “Biraz sabırlı ol Süleyman. Bakanlar Kurulu’na katıl. Bakanlar Kurulu toplantısından sonra açıklama yapacağım” diyerek krizi çözdü.

Nasıl bir düzen?

[Esfender KORKMAZ](#)

14 Nisan 2020

Dünya Sağlık Örgütü 2019 raporunda, sağlığı etkileyecek tehlikeleri açıklamıştı. İlk sırada aşuya karşı direnç, ikinci sırada grip yer almıştı. Buna rağmen virüs krizinde birçok ülke önlem almakta geç kaldı, başarısız oldu. Bu durum dünya kamuoyunda zihinlerde "**nasıl bir devlet-nasıl bir düzen?**" sorusuna yol açtı.

Öte yandan, virüsle mücadele için dijital sitemle herkesin kontrolü de "**Devlet sistemi otokrasiye mi gidiyor?**" sorusunu gündeme taşıdı.

Bir ülkede Devlet yapısı demokrasi ile şekillenir. Demokrasinin olduğu ülkelerde devleti halkın seçmenin tercihleri şekillendirir. Devlet yönetimi geçici olarak halk tarafından siyasi iktidarlara verilmiştir. Denetim de halk adına Meclisler tarafından yapılır. Kurumsal devlet yapısı varsa, siyasi iktidarların veya ABD 'de olduğu gibi başkanın bu yapıyı değiştirmesi mümkün değildir.

Bize gelince, Ergenekon davası, FETÖ terörü kurumsal devlet yapısını zedeledi. Devlet yapısının, bürokrasinin Başkanlık sistemine intibak süresi uzadı ve/veya intibak edemedi. Kriz sonrası demokraside ve devlette yeni yapılanmaya gitmemiz gerekir.

1. Ekonomide planlama yapmalıyız. Bu kapsamda kamu kaynaklarını popülizmden uzak tutmalıyız. Bütçeden para dağıtmak yerine devlet piyasaya girmeli ve iş yaratmalıdır. Yani devlet para yerine iş dağıtmalıdır. **Popülizm** bir kısım insanı memnun eder fakat orta ve uzun dönemde kamu kaynaklarının verimsiz kullanılmasına neden olur. Güven kaybı yaratır, özel yatırımları engeller, istikrarı bozar.

Öte yandan yeniden gelir dağılımı politikaları öne çıkmalıdır. Devlet, çevre kirliliği yaratanlardan, maliyetin üstünde ceza almalıdır. Buna karşılık özel eğitim ve sağlık hizmetlerinden herkesin yararlanması için devlet desteği vermelidir.

2. Türkiye de faktör verimliliği düşüktür. Çalışanlar asgari geçim seviyesinde sıkıştı kaldı. Sermaye güven duymuyor. Çünkü; Merkezi devlet ve yerel yönetimlerde ağır bürokrasiden dolayı yatırım maliyetleri yüksektir. Yargıya güven azaldı.

Bunun içinde çalışanın satın alma gücünü ve sosyal haklarını artırmalıyız. Hiçbir iktidar hak dağıtmaz. Çalışanların örgütlenerek haklarını korumaları gerekir. Bunun için sendikaları güçlendirmek gerekir. İdeolojiye dayalı çok sayıda sendika, gücün bölünmesine neden olur ve işçi haklarını koruyamaz. Türkiye de üç işçi konfederasyonu var. Yasa ile sendikaları siyasetten uzak tutmalıyız. Tek konfederasyon haline getirmeliyiz. Kamuda çok sayıda memur sendikası var. Tek sendika olarak yeniden yapılandırmak gerekir.

3. İşverenleri de tek çatı altında toplamak gerekir. Türkiye işveren sendikaları var. Odalar var. Odaları siyasi vesayet altından çıkarmak gerekir. Oda seçimlerinin objektif standartlara göre yapılması için yasa çıkarılmalıdır. Odaları, iktidarların oyun alanı olmaktan çıkarmak gerekir. Siad'ları kapatmak gerekir. İşveren sendikası ve sanayi odaları varken, ayrıca Siad'ların olması cepheleşme yaratıyor.

4. Vakıflara yeni düzen vermeliyiz. Birçok kişinin bir araya gelerek vakıf kurması, dünyada vakıf felsefesine uygun değildir. Vakıflara verilen devlet imtiyazlarını ortadan kaldırmak gerekir. Bir kişi veya bir aile yararlı olmak için vakıf kurarsa ve eğer devlet imtiyazı da yoksa bunu devletin denetlemesi de gerekmez. Vakıflar eğitim ve sağlık gibi yararlı alanlarda yatırım ve iş yapabilir. Ancak bunların hiçbir zaman özel kişilerle ortak olmaması gerekir.

5. Demokrasilerde sivil toplum örgütleri halkın çıkarlarını korur. Bu nedenle dernekleri siyasi etki dışında tutacak yasal önlemler alınmalıdır.

Sonuç olarak her şey halkta biter. Halkın demokrasi ve refah talebi olursa siyasiler direnemez.

İbrahim Kahveci

Kamusal bankacılık

Özelleştirme ve/veya kamulaştırma. Özel mal tanımı ve/veya kamusal mal tanımı...

Bir ülke düşünün piyasası serbest ama soğan-patatesi kamu satıyor. Bir ülke düşünün en kritik kamusal mal olan savunma sanayinde tank-palet fabrikasını yabancılara açıyor; ama en kritik kamusal mallardan olan ulaşımı özel sektör müteahhitlerin emrine veriyor.

Bir politik bakışımız mı var? Yoksa bakışımız kamusal dışı menfaatler mi?

Kamusal mal tanımı kısaca şöyledir: ‘Maliyetini özelin karşılayamayacağı kadar ağır ama faydası özele bırakılamayacak kadar büyük mal ve hizmetler.’

Adaleti düşünün... Tam kamusal maldır. Eğer özel sektöre menfaat karşılığı adaleti kurmayı ihale dersiniz, adaletsizlik sonucu ülkeniz batır. Adalet kamunun eliyle güç ve para ile satın alınmayacak şekilde sağlanmalıdır.

Sonucu ülke refahı olarak herkese yansır.

Sağlık sektörünü düşünün. İşletmesi Hazine garantileri verilerek müteahhitlere bırakılacak bir alan mıdır?

***

Bugün konumuz bankacılık.

Önce kaynak dağılımı hakkında bir ayrıntıyı verelim:

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş sosyal yardımlar hakkında açıklamada bulunuyor: “280 taksici, 22 servisçi, 258 terzi, 37 EYT’li, 118 seyyar satıcı, 68 inşaat işçisi, 1797 gündelik temizlikçi, 1190 kiraathane çalışanı nakit desteği almak için başvurdu ve ödemeler başladı”

Sosyal medyadan Levent Üzümcü soruyor: “Sordunuz mu hangi partiye oy atmışlar seçimlerde; alevi miymişler, Kürt müymüşler? Soruşturmadan mı yaptınız bu

yardımları? O zaman siz siyasi bir garabetin zavallı bir kuklası değil, tüm halkın onurlu bir belediye başkanıdır.”

Sosyal yardımlar hangi kriterlere göre dağıtılacak? Gerçek ihtiyaç sahiplerine mi? yoksa parti tabanına mı?

Mesela burs veriyorsunuz, öğrenciler okuyabilsin diye. Ama bursları vakıflar dernekler aracılığı ile siyasi görüşünüze göre dağıtılıyorsunuz. Acaba bu siyasi görüşler nedeniyle belki de kovid

19 salgınına aşı bulabilecek bir parlak beyni mi okutmadınız?

Ya da hastalandınız ve ciddi uzmanlık gerektiren bir sağlık problemi yaşıyorsunuz. Acaba sizi ölümden kurtaracak doktoru duyduğunuzda siyasi görüşünden dolayı gitmiyor musunuz? Kaç kişi doktorlarını siyasi görüşe göre tercih ediyor?

Mesela ‘Toplum Yararına Çalışma Programları’ ile işe alınanlar kimler? Listeler nerde hazırlanıyor?

Ya yeni güvenlik birimimiz bekçiler...

“Biz Bize Yeteriz” ne demek?

İçeride kapanan bir Türkiye mi? Ya da herkesten toplayıp bir kısma mı dağıtma sistemi. Bu nedenle ilk gün “toplanan kaynağın dağıtımında muhalefet partilerinden de temsilciler olsun” önerisinde bulunmuştum.

***

Kaynak toplama kadar kaynak dağıtmak da önemlidir.

Bankalar aslında bunun bir başka çeşit kurumudur. Tasarruf sahiplerinden topladıkları kaynakları ihtiyaç sahiplerine verirler. Buradaki ihtiyaç sahipleri ağırlıklı olarak yatırımcı ve ticari kesimdir.

Toplanan kaynaklar kime verilecek? sorusu bankacılık açısından önemlidir.

Dün BDDK bile özel bankalara çağrıda bulundu. Önceki gün Berat Albayrak’ın hemen ardından. Mehmet Ali Akben “Bankalara iletmiş olduğumuz talimatların uygulanmasını yakından izliyoruz. Bankaları kredi kanallarını açık tutmaya, kurumumuz ve sektör birlikleri tarafından alınan kararlara uymaya davet ediyorum. Son 10 günde kamu bankaları ilave 27,5 milyar lira kredi verirken, özel bankaların kredi hacminin 5 milyar lira daraldığına şahit olduk” açıklamasında bulundu.

***

Biraz verilere bakalım: 2020 yılı içinde;

Kamu bankalarının TL mevduatları (kaynak) yüzde 12,7 artarken, TL kredileri ise yüzde 13,8 artış gösterdi. Özel+yabancı bankaların mevduatları (kaynakları) yüzde 5,0 artış gösterirken, TL kredilerindeki artış oranı ise yüzde 6,3 olarak gerçekleşti.

Kamu bankalarının yabancı para kredileri ise yüzde 4,1 artışta kalırken, özel ve yabancı bankaların yabancı para kredileri yüzde 10,7 artış gerçekleştirdi.

Acaba burada temel sorun sadece mutlak rakamlar mı?

Çünkü rakamlar 2020 yılı içinde özel bankaların da kredi musluklarını açtıklarını gösteriyor. Acaba “kızım sana söylüyorum gelinim sen anla” modeli mi var?

Burada hiç tartışılmayan asıl konu kredi değildir. Kime kredidir?

Özel bankaların ekonomi dışı gayelerle kredi ilişkisi görece çok daha düşüktür. Hatta nerede ise imkansızdır.

90’lı yılların karanlık olmasının bir sebebi de kamu bankaları eliyle verimsiz bir ekonomik yapı oluşturulması değil miydi?

Kamu veya özel bankalar ve kredi... Ama kime? Ve nasıl bir kredi? Devam ederiz...

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Soylu'nun hizmetlerinin bir hizmet adamı olan Erdoğan tarafından görülmemesi imkânsızdı

Hizmete dönük siyasetin günümüzdeki simge isimlerinden olan İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun hizmetlerinin Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından da takdir edilmesi, siyasete ilgi duyan genç kuşaklar tarafından mutlaka değerlendirilmelidir.

Hizmet siyaseti

İstanbul'a Belediye Başkanı olduğu dönemden başlayarak günlük polemiklerle vaktini geçirmek yerine kentin ihtiyaç duyduğu hizmetleri gerçekleştirerek yola çıkan ve daha sonra Başbakan ve Cumhurbaşkanı olarak da tüm ülkenin alt ve üst yapısının yenilenmesinin yolunu açan Recep Tayyip Erdoğan'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun hizmetlerini görmezden gelmesi mümkün değildi.

Cumhurbaşkanı, Soylu'nun istifasını geri çevirirken, İletişim Başkanlığı aracılığı ile bu hizmetleri şöyle sıralamıştı:

Hizmetlerin listesi

"Terör örgütlerinin ülkemizdeki eylem kapasitelerinin önemli ölçüde azaltılmasında Sayın Bakanımızın yürüttüğü kararlı mücadelenin büyük payı vardır. Aynı şekilde deprem gibi doğal afetlerin ardından yapılan çalışmalarda da, İçişleri Bakanımız sürekli sahada olarak güçlü bir koordinasyon gerçekleştirmiştir. Koronavirüs salgınının sağlık hizmetleri, gıda tedariki ve kamu güvenliği boyutu da bulunduğu bir gerçektir. İçişleri Bakanımız, bir ayı aşkın süredir yürüttüğü başarılı çalışmalarıyla, bu süreçte ülkemizde kamu güvenliği konusunda hiçbir sıkıntı çekilmemesini temin etmiştir."

Hizmet kadroları

Yeni Türkiye'nin yarına hizmetleriyle aktaracağı isimler tabii ki sadece Süleyman Soylu değil... Bu isimleri hatırlarken, eski Başbakan Binali Yıldırım'ı, eski TBMM Başkanı Cemil Çiçek'i, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'yı, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ı, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nu, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ı, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'u da unutmamalıyız. AK Parti iktidarının Türk siyasal yaşamına soktuğu isimlerden bazılarıdır bu kişiler. Cumhurbaşkanlığı sistemi, bu ve benzer isimlerin hizmet yarışında yer almalarının önünü açmıştır.